

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 թվականի
Պրիլյուսիկայի համար 10
» » վեցամսեայ 5 »
Արտատպանի » թվական 12 »
» » վեցամսեայ 6 »
ԿԱՆՈՒՆՈՒՄ ԿԱՐԵՆԻ

Համակ դրամ եռանգլիսի հետեւեալ հասցեով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՐԱԳՐՈՒՄ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)
Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
էս չեն դրուիր եւ յարմար դաստա-
ները միայն կը հրատարակուին անորո-
շովի կամ մասամբ:
Իրանուցման տղը 20 սանթիմ. երե-
ֆեկն աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ԱԶԳ

Ռուսներու հետեւեալ բաժա-
նորդներէն կը խնդրուի որ իրենց
պարտքերն անյապաղ դրկեն կամ
խմբագրութեանս և կամ Տիար
Թէոֆիլ Թէրզեանին ի ֆէօսթէն-
ճէ:

Տիարք	Ձեռք
Ս. Մարտիանի ի Մէճիարիէ	6
Բ. Զամ.	12
Ա. Զամ.	6
Ե. Սէմ.	6
Կ. Յովհ.	12
Ե. Ազաւ.	8
Մ. Շիշ.	6
Արարտաս սրճարանի փախտակաւոր	12
Յ. Գաւ.	4
Ն. Նահապետեան	4
Իմ. Թաւ.	8
Յ. Զաք.	6
Յ. Արսէն.	10
Ս. Յակոբեան Լանգովեցի	4
Գ. Հայ.	9
Մ. Մարգ.	6
Ս. Մէլ.	6
Մ. Համբարձ. Պապատաղ	10
Թ. Թորոսեան Օսթրով	12
Ն. Թադէոս Բարաքէօյ	6
Յ. Համ.	8
Մէլ. Ղազար.	6
Յ. Մկր.	9
Գրիգոր Սարգիս	8
Մէլ. Սիմէն. Գապուկա	9
Մանուկ Ասատուր Պէտլատ	9
Ոսկ. Մարկոս. Բլոքսթ	6
Տ. Ա.	

Հետեւեալ վարկու սեփական ու
հանրային գործերը:

Այս նպատակով ժամանակէ մը
ի վեր բազմաթիւ յօդուածներ և
րեցյան լրագիրներու մէջ որոնց
վերջինը հրաւէր կը կարգար Պուլ-
կարահայոց ընդհանուր ժողով մը
գումարել բոլոր վարժարաններու
համար մէկ ուղղութեամբ դժուած
ու նոյն ոգիէն ներշնչուած ծրա-
դիր մը պատրաստելու, որուն
գործադրութիւնը նոյն զազափար-
ներով ու նոյն ուժերով օժտուած
սերունդ մը առաջ պիտի բերէր:

Ամենուս յայտնի ճշմարտութիւն
մըն է թէ մեր աղքատի վարժա-
րանները ոչ մէկ որոշ ուղղութիւն
ունին. ամէն քաղաք իր վարժա-
րանին համար ծրագիր մը գծած
է թղթին վրայ, իւրաքանչիւրը
իր քանակաւորէն մեծած, ուր ոչ
մէկ տիրող սկզբունք, ոչ մէկ ընդ-
հանուր ոգի կը նշմարուի: Եւ շատ
անգամ զարմանալի չէ տեսնել
ծրագրին զանազան մասերը որոնք
բնաւ իրար չեն բռնիր, այնքան
անտրամադրական են ու անճա-
րակ կերպով պատրաստուած:

Աղքատի դաստիարակութիւնը
խիստ բարդ ու կոճկոտ խնդիր է,
և ծրագրի մը պատրաստութիւնը
խոր աստիճանաբարութեանց ու եր-
կար փորձառութեան արգիւժ ք
պէտք է ըլլայ: Դաստիարակու-
թիւնը, ըլլայ հանրային, ըլլայ
անհատական, կը գնահատուի ոչ
իր ծրագրին մանրամասնութիւն-
ներէն ու գործադրութեան կեր-
պերէն, այլ անոր մէջ տիրող ընդ-
հանուր ոգիէն: Հոն՝ ուր չիկայ
ներշնչող ոգի մը, կանոնաւորող
սկզբունք մը, որուն շուրջը դառ-
նան միւս ընդհանուր գաղափար-
ները, որ ուղղէ ուսուցանելի նիւ-
թերը, գործադրելի մեթոտն ու
ներքին կարգապահութեան աղ-
գահները: Հոն՝ ուր կը պակսի
գերագոյն ու անշահախնդիր նպա-
տակ մը, վեր գործնական օգտա-
կարութիւններէ, որ միշտ ներկայ
ըլլայ ուսուցչական մարմին մտա-
ծութեան մէջ, հոն դաստիարա-
կութիւնը կը պակսի, ու այնու-
հետեւ ինչ որ ալ ըլլան ընդուն-
ուած ծրագրին մանրամասնութիւն-

ները, դաստիարակութիւնը հասնու-
թիւնը, աշակերտներուն լաւ կազմա-
կերպութիւնը ու նոյնիսկ անոնց
յարատեւ աշխատութիւնը, եթէ
դաստիարակութեան ոգին անհե-
տացած է անկէ, ամբողջ գործը
մեքենական տափակ շուրջինի մը
կը վերածուի, որ իր ամբողջութեամբ
ու իր պատրանքներով այդ մա-
տաղ հոգիները կը սպաննէ:

Ի՞նչ պէտք է ըլլայ ուրեմն մեր
վարժարաններու ծրագրին մէջ տի-
րող ընդհանուր նպատակը, ներշն-
չող ոգին: Այս հարցումին ամէնքս,
առանց վարանելու, միակ պա-
տասխան մը կուտանք. հայրե-
նիքը, հայ աղգը իր անցեալով ու
իր ներկայով, մանաւանդ արդի
հայ ժողովուրդը: Պատրաստել,
զարգացնել միջոցով, նոյն ընդհա-
նուր գաղափարներով ու նոյն վեհ գա-
ցումով սնած հասարակութիւն մը,
ճշմարտախոս ու եղբայրասէր. ա-
հա այն նպատակը որուն պէտք է
ձգտին մեր հանրային կրթիչները
իրենց ստանձնած ծանր պարտա-
կանութեանց մէջ: Չի բաւարար
այն քիչ կամ շատ ծանօթութիւն-
ներով միտքը խճողուած սերունդ-
մը վարժարանէն դուրս հանել, որ
բոլորովին օտար ու անօգուտ է
այն միջավայրին ուր իր կեանքը
պիտի անցընէ, այլ պէտք է այդ
միտք, անհուն, անգիտակից ու
բնազգական զանգուածը վերածել
գիտակից մարմնի մը որ կարենայ
ինքն իր վրայ անդադառնալ, ա-
զատուիլ ու համաձայնութեամբ
խորհիլ հանրային ու անհատական
կեանքի կենսական խնդիրներու
վրայ, սիրել ու յարգել նոյն բա-
ները, խոնարհիլ նոյն ընդհանուր
օրէնքին առջեւ: Եւ ասոր համար
պէտք է մեր բոլոր տղոց մէջ աւ-
թընցնել, իմացականութեան հետ,
անոնց անձնական արժանապա-
տութիւնը՝ միացած անհատա-
կան պատասխանատուութեան որ
բարոյական աշխարհին կը տիրա-
պետէ, և առանց որուն ընկերա-
կան մարդասիրական պիտի ըլ-
լայինք, հրամանի մը համեմատ
միայն շարժելու կարող: Այսպէ-
սով աղգին մէջ առաջ պիտի գան

կենդանի ուժեր որոնք, ընդու-
նակ գործելու, ընդունակ կրլան-
նաւ գիմադրելու, և որոնք իրենց
ուրոյն կեանքը ունենան, անդա-
դար նորոգուող ներքին սկզբունքի
մը համաձայն:

Այս կենդանի ուժերու առաջինը
հայրենասիրութիւնն է. աղգին
հոգին իսկ է այն, և երեւակայե-
ցէք ի՞նչ կըլլայ աղգ մը երբ հո-
գին կը պակսի անոր: Ոչ աւելի
ոչ պակաս, անկումն է որ կըս-
պասէ, և կամ կրնանք ըսել թէ
արդէն անկումը սկսած է: Պատ-
մութեան մէջ յիշատակուած բոլոր
աղգներուն, որոնք անհետացած են.
կործանման պատճառը հայրենա-
սիրական զգացումին պակասն էր:
Երբայց ինքներէն սկսեալ մինչեւ
Հոռոմայեցիները և մինչեւ արեւելքի
կայսրութեան կործանումը յիշ-
ուած բոլոր աղգներն ալ զոհ եղած
են իրենց ներքին քայքայիչ երկ-
պառակութեանց, իրենց անձնա-
կան գծուած տոտիւթեանց, իրենց
բարոյական անկումին մահաբեր
ու թունաւոր աղգեցումներն: Եւ
հայաստան իսկ այդ քայքայիչ
կրիւններու զոհ չէ՞ գացած: Սա-
կայն հակառակ այս յայտնի ճշ-
մարտութեանց դեռ մեր վարժա-
րանները այդ հոգիները պատրաս-
տելու չեն ձգտիր:

ԼԵՒՈՆ

(Շարունակելի)

ՄԵՐ ՄԱՅՐԵՐԸ

Ո՛չ հոգեհրապոյր խօսեցեալի
մը, ո՛չ լծակցին կամ ծնողաց կո-
րուստը, և ո՛չ ալ անբաւ գանձե-
րու վարկեցական անէպոս մը չեն
կրնար մարդկային սրտին աղգել
այն անհուն թախիծը, որով կը
համակուի մայր մը երբ իր զաւակը
սեւ հողին կը յանձնէ:

Քննութիւնը, սիրոյ զգացումը
ստեղծելով, տարբեր կրանքներ
տուած է անոր. մերթ անօր ու
վաղանցուկ, աստուկ մը պարտմին
պէս, և երբեմն խոր ու անմոռաց,
ամէն օր աւելի թորմ փայլով ծա-
գող արեւուն նման: Սիրոյ այս

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԲ Ե ԸՄԲՈՆԵԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՐԱՎԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Հայութեան ներկայ դառն ճրգ-
նաժամին մէջ, որ ըլլալ թէ չըլ-
լալու խնդիրը աւելի քան երբեք
կը ներկայանայ մեր տալիս, ա-
մէնքս աշուրնիս դարձուցած ենք
վարժարաններու վրայ: Անցեալին
փորձութեան խրատուած՝ հետզ-
հետէ կը համոզուինք թէ աղգին
փրկութիւնը պէտք է ակնկալել
հաստատուն ու առողջ դաստիա-
րակութիւն ստացած սերունդէ մը
որ անո՞ծ ըլլայ վեհ զգացումներով,
կարող անհատական ձեռնարկներու,
կարող խորհելու և դաստիարակու-
նալու:

աստիճանաւորման մէջ, ամէնէն վերի տեղը կը բռնէ մայրական սէրը:

Իր բնութեամբը իսկ սուրբ և նուիրական է ան, և հ'տեւաբար պատկանանք միայն պէտք էր ազգէր ամէնուն:

Եւ սակայն աշխարհի մէջ, արտասուքի ինչ գետեր թափած են մայրերը, այս կամ այն բռնակալին փառասիրութեանը և կամ քահանայութեան գոհացում տալու համար:

Յաւալի ճշմարտութիւն մըն է որ դժբախտ մայրերու շարքին մէջ առաջնութիւնը հայ մայրերուն վիճակած է: Անյիշատակ ժամանակներու մէջ տեսակ տեսակ բարբարոս հրոսներ և վարջերս ալ արինարբու թուրքը սատարն եղած են իր դժբախտութեանց:

Գիտենք թէ ամէնէն կատաղի կենդանիներն իսկ, մօր մը վշտէն ուժաթափ, ընկրկած են և չեն գիշատած իրենց զոհը. բայց այդ կենդանին վնասն առիւծն էր, մինչ թուրքը ճիւղալին յարալէզ մըն է. կարելի էր նոյնը ըս. պատել իրմէ:

Թուրք բարբարոսը երբ զաւակը մօրը աչքին առջեւ մորթելով շատանգամ խնայից այս վերջնոյն, մի կարծէք թէ կրելուն համար է ասպետական ոգի մը, որ կնոջ արին թափելէ կը խրտչի. անթիւ են թուրքին ետքադաւանով կտրտուած քրիստոնեայ կանանց ստինքները ու արգանդը. ոչ, այլ հայ մօր կեանքը շնորհած է, գիտ.

նալով թէ այդ կեանքը որքա՞ն աւելի գառն է մահէն:

Այսօր, երկրագնդիս չորս կողմը, մինչեւ Ամերիկայի խորերը, կարելի է հանգիպել հայ մայրերու, որոնք, վշտէ խնդեցած, կը թափառին, լալով ողբալով, և կապրին զարհուրելի և տեսական միճաւու ջի մը կեանքով:

Վառնայի մէջ ալ այդ դժբախտ կիններէն շատերուն կարելի է հանգիպել: Հասցիւղի են ընդհանրապէս: Երէկ տակաւին սեւազգեստ կին մը մօտէս կանգնէր ու լուսկանի քայլերով տիրութեան և տառապանքի ալիքներէն անիկայ. թանձր քօղին տակէն դեռ կը նշմարուէր արհաւիրաց այն վայրենի նալուածքը որ տարապայման ընդլայնում մը տուած էր իր կոպերուն, ահաւի վայրկեանին... երբ զաւակները, իր ստերուն տակ, արեան լճի մը մէջ կ'ընային, պօռնով «մայրիկ մայրիկ», և ինք, աւա՛ղ, անզօր զիրենք պաշտպանելու, և նոյն իսկ, քստմենքի տուածին պահուն, մոլեռանդ դահիճներուն լիքտ կատակներուն ենթակայ, պահ մը վերջը, իր լեռան պէս կտրիճեւրուն տեղ, երկու հատ արին թափալ, տփոյն և անշունչ դիտկներ կը գտնէր բազմայ մէջ...:

Եթէ տիեզերքէն աւելի անհուն բան մը կարելի է երեւակայել, այն ալ անշունչ այս գիրքին մէջ գտնուող մօր թախիծն է: Բայց զայն զգալու համար մայր ըլլալ պէտք է. իսկ պղտիկ գաղափար մը կազմելու համար,

պահ մը ինքնամոփոփուելով, անհերքելի երեւակայեցէք նոյն կացութեան մէջ, կատաղի, գալլի աչքերով ունացող դահիճներէ չլիպատուած, դաշոյններու և բիրտու հարուածներու տակ, որոնք ձեր մարմինը անհուն վերքի մը կը վերածեն, և դուք կ'ստանա ինչպիսի մօր ճիշերը կը լրաէք և կը տեսնաք թէ ինչ յուսահատութեամբ իր մողերը կը փնթրտէ:

••

Այս անդուր մարգարահերուն մէջ մեծ դահիճներ կան անշունչ. հրէշներ, դարբնու անձքին և դժոխքի բոլոր բոցերով յաւիտեան մրկուելու արժանի: Եւ սակայն երբեմն կը փորձուինք խոստովանելու թէ շատ անգամ ուրիշ գերակատարներ ալ կան որոնք կ'երպով մը միամիտ ու անմեղ մեղսակիցներն եղած են այլ հեղաթոններուն:

Գուցէ Եւրոպայի, հարցնէք, Ոչ, այլ նոյն իսկ իրենք, մայրերը:

Մայրական սէրը, ըսինք, բընաձիր բնազդ մըն է որ կը ծաւալի կենդանոյին ամբողջ ցիլին վրայ, ամէնէն անշունչ արարածներէն սկսեալ:

Կ'ընը, անշունչ իբրեւ կատարելագործեալ էակ, աւելի մեծ գուրգուրանքով վերաբերուէր դէպի իր զաւակները:

Բայց բանաւոր սէրը հոն կը սկսի, ուր գիտակցօրէն կը գործէ: Մօր սէրը կը ձգտի զաւակին երջանիկ կեանք մը պարգեւելու,

այդ պարզ է. բայց թէ որոնք են այդ գովելի նպատակին հասնելու միջոցները, ահա այդ կէտին մէջն է որ հայ մայրերը ընդհանրապէս սխալած են:

Մեր մայրերուն սէրը աւելի անձնասիրական է, անոնք կուզեն որ իրենց զաւակը միայն իրենց սիրովը լիցուի: Կը մոռնան թէ ամէն տղու մէջ հայ մը կայ և թէ այն՝ իրեն հայ, պարտքեր ունի զորս պէտք է կատարել իբր կեանքի անհրաժեշտ պայմաններ:

Մեր մայրերը չեն գիտեր՝ մատաղ հասակէ սկսեալ իրենց զաւակները մեծցնել առնական և առոյգ զգացումներու մէջ, հայրենասիրութեան և քաջութեան առաջին դասերը տալ անոնց. և անգիտակցաբար, այնպիսի մըթանորոտի մը մէջ կապրեցնեն զանոնք, որ ցաւ է ըսել, շատ անգամ երկչոտ և մեղկ արարածներ կ'արտադրուին:

Տեսա՞՞ք հայ մայր մը—Հայ. յատանի քանի մը քաղաքներէ դուրս—որ երբ զաւակին ձեռքը նոյն իսկ զմեզի մը տեսնէ, սուկումով լիցուած չի խոյանայ զայն յափշտակելու, որ պէս զի մի գուցէ փոքրիկ վէրք մը ստանայ մատիկին վրայ:

Երբ տղայ մը ի բնէ ճկուն, ճարպիկ ուսումներ ընէ և անմատչելի մագլցումներ կատարէ, տեսա՞՞ք հայ մայր մը որ զայն յանգիմանելով չի ծրարէ ու կապօցի մը պէս շնատեցնէ բազմոյցի մը խորը:

Այո, մեր մայրերը ընդհանրա-

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՒՆԵՐ

(ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱՆԻ ՅԵՏԱՍԿԱՐԱՆԻՅ)

Դ.

— 1 —

Սկզբից ամառը, որը ինձ համար այդ երկրում լինելու էր վերջինը:

Հիւսիսային ամառն էլ գեղեցիկութիւն ունի. ընդարձակ դաշտավայրը զեղում է ոսկու նման. ահագին սառածութեան մէջ ոսկեգոյն մակերես ոյթը փալկում է արեւի ջեռուն ճառագայթների տակ, որոնք այդ միջոցին նոյնչափ կ'իջնէ և որչափ և հարաւում: Յունիսից սկսած գիւղացի կին, աղջիկ տղամարդիկ իրանց կարմիր ու սպիտակ զգեստներով լինում են դաշտում և իրանց երբեմն տիւր երբեմն էլ ուրախ երգերով օդը լցնում: Դաշտային աշխատանքը տեւում է մինչեւ հոկտեմբերը: Ամառայ երեք ամսվա ընթացքում Ռուս գիւղացին աշխատում է միջինի նման և իր երկար ձմեռվայ պաշարը պատրաստում: Նրա մտացած նիւթերի մի մասը գնում է պարտքերին միւսը հարկի, իսկ մի մասն էլ իր ձմեռվայ պարտատիր: Նա երջանիկ է երբ համոզուած է որ ձմեռը ազատ կ'երպով կարող է պտուկել ուսական տաք վառարանի կտուրի վը-

րա եւ իր օրական հացը կուենայ: Ուրիշ իտէալ չունի. գիտութիւն, ուսում եւ աշխիւ զարթութիւններ գոյութիւն չունին նրա համար. նա նոյնչափ տղէտ է, նախապաշարված, խաւարամիտ և կ'ընամուլ, որչափ մի թուրք, պարսիկ, տաճիկ եւ հայ, վերջիններից տարբերվում է միայն իր բնակարանով, որը գեղեցիկորէն չէ և ունի կանոնաւոր գոնիք ու լուսաստիւտներ: Ռուս կառավարութիւնը այդ շատ լաւ է տեսնում, սակայն շատ քիչ է հոգ տանում գիւղացու լուսաւորութեան մասին: Գիւղացու զաւակները միայն բացառութեամբ մտնում են միջնակարգ եւ բարձրագոյն դպրոցներ, և միայն մի քանի հազար հոգի քաղաքական եւ եկեղեցական ստորին կարգի դպրոցներում են սովորում մեծ մասամբ մտաւոր պաշարից զուրկ և ցած բարոյականի տէր ուսուցիչների ձեռքով: Այդ դպրոցների մեծ մասն էլ պահվում է տեղային ինքնավարութեան (գէմնալի) ջանքով, այս վերջինը է պահում եւ ժողովրդական հիւանդանոցները, գրադարանները եւ անկեղանոցները, չինում ճանապարհների և ժողովրդական փոստային հաղորդակցութեան վրա հոգ տանում. սակայն Աղէքսանդր երրորդը Ձիմգովօի իշխանութիւնը էլ սահմանափակեց, երբ նկատեց որ Ձէմսովօն անկեղծօրէն է աշխատում Ռուս գիւղացու իր անասնական դիրքից բարձրացնել:

Բաւական չէ որ Ռուս գիւղացին

զանվում է այնպիսի կենսական պայմանների մէջ, որ չէ կարողանում բարձրանալ թէ՛ մտաւորապէս եւ թէ բարոյապէս, նա կարծես հեռացած և փչանում է:

Ռուս կառավարութիւնը ու ունակ մի քանի հարիւր հազար պատրաստի զինուոր է պահում, որոնք մեծ մասամբ գիւղացիներ են. դրանք զինուորական կեանքում բարոյապէս փչացած, ծուլացած և զանազան ֆիզիքական վարակիչ տիւտերով վարակված՝ վերադառնում են գիւղերը և փչացնում պարզ ժողովրդին: Բացի դրանից, վերջին ժամանակներս Ռուս կառավարութիւնը մայրաքաղաքներից եւ մեծ քաղաքներից փողոցային տարրի մրուրը հազարներով աքսորում է պարզ գիւղերը եւ գաւառական քաղաքները. և այդ տարրն էլ նոյնպէս տարածում է պարզ ժողովրդի մէջ այն բոլոր բարոյական եւ ֆիզիքական ախտերը, որոնք յատուկ են մեծ քաղաքների փողոցային տարրին: Եւ այսօր Ռուսաստանի ամեն խուլ գիւղում կը գըտնէք թէ բարոյապէս և թէ ֆիզիքապէս ընկած հրէշներ...

Վերաբերական ախտերը թագաւորում են ամբողջ Ռուսաստանում...

Մի խօսքով Ռուս գիւղացին զուրկ է դպրոցից. զուրկ է Եւրոպացու յատուկ հիմնարկութիւններից, իբրեւ քաղաքական մեծութիւն հաւասար է զէրօի եւ ենթակայ նոյն կամայականութիւններից, որոնց ենթակայ են թուրք, պարսիկ, չինացի եւ ուրիշ

ասիական ժողովուրդները: Ռուսաստանի քաղաքներում միայն կան եւրոպացի ուսանիք, եւ եւրոպացի հիւրերը միայն ուսական մեծ քաղաքները տեսնելով Ռուսաստանը եւրոպական երկիր են հռչակում: Ռուսը քաղաքացի չէ այլ ցարի հպատակ, այդ խօսքի ամենալայն մոթով: Եւրոպական աւմեն չնչին պետութիւն, նոյնիսկ երէկվայ տաճկական ստրուկ Բուլկարիան այսօր աւելի եւրոպացի է, քան Ռուսը:

Ռուս կառավարութեան ամենաստորին օրգանի լրբութիւնները զաղանի են միւսում լուսաւոր աշխարհից, որովհետեւ մամուլը իրաւունք չունի այդ մասին խօսելու:

Ամեն տարի Ռուսաստանում ձերբակալվում են մի քանի հարիւր մարդ իբր խողովարարներ եւ զանազան ախտակալներ եւ այդ մասին լուսաւոր աշխարհը տեղեկութիւն չունի:

Եւ անշունչ ուսական կառավարութեան լրբութիւններին ծանօթ եւրոպացիներ առանց հեգնական ժպիտի չէ կարող կարգաւ ուսական թերթերի յարձակողական յօդածները զանազան եւրոպական փոքրիկ բնութիւնների մասին:

ՎԱՐԴՈ

(Շարունակելի)

պէս սիրել չեն գիտեր կուզեն որ սիրոյ զգացումը ընտանեկան անձուկ հորիզոնէն անդին չանցնի և մեր ազգին մէջ այժման արմատացած համբաւաւոր «ինչուս պէտք»ը օրօրոցէն կը սկսի :

Սպարթացի մայրերը կը պակսին մեզմէ . անոնք որ իրենց ձեռքերով զաւակնին զինելով մարտի կը զրկէին , իբրեւ հրաժեշտի ողջոյն «յաղթութիւն կամ մահ» պատուիրելով անոնց :

Իր սակաւաթիւ նմաներուն պէս , տիկին Միսակիտան մը երեւոյթ մը եղաւ մեր վերջին օրերու փոթորկալի կեանքին մէջ . երեւոյթ մը որ զինքը աշխարհի մեծ կիներու շարքը կը դասնէ , կուրծիկաներու , Մէրի Վալինքթըններու հաւասար :

Միւսները առ հասարակ չեն խորհած որ զէնքի վաղահաս գործածութիւնը կը կրնայ վերջ մը տալ , այդ վերջ ապագային ամբողջ մարմինը կը փրկէ . և թէ այդ զէնքէ խորշուել կրթութիւնը գէշ օրինակ մը կը լրացնէ որմէ մարդ շատ անգամ չի կրնար շեղիլ բովանդակ կեանքին մէջ , զի մանկութեան ներշնչումները քիչ անգամ կանհետանան :

Հայ մայրերը պէտք է գիտնան թէ ընտանեաց գոյութիւնը հայրենիքի գոյութեան հետ սերտ կապակցութիւն ունի և թէ մին առանց միւսին , թերի և անկայուն կը լրացնէ : Ուստի իրենց իսկ շահուն համար , անձնասիրական ամէն նեղ ու սխալ հաշիւ մէկ կողմ դրած , ազգի սէր , քաջութիւն թո՛ղ ներշնչեն իրենց զաւակաց , իրենց լեզուն , կաթը , համբոյրները այդ վիճ զգացումներով շարժելով ներարկեն մանկան մարմնոյն և սրտին մէջ :

Այն ատեն ըստարարներու համար հեշտ գործ չպիտի ըլլար հայու հարիւր հազարաւոր զաւակներ մեռնելը . չէին մեռնիր անոնք , կամ գէթ աշխարհի մահով չէին մեռնիր . այլ քաջութեան այնպիսի ահաւելի պայծառ մը կը լրարար որ աշխարհ կը դրդէր : Բերկրաւոր է անշուշտ որ ներկայ սերունդը անցեալին հետ բաղդատուելով անհամեմատ աւելի քաջասիրտ է . սերունդ մը որ մեզի այնքան հերոսներ նուիրեց , բայց մօր ազդեցութեան չէ որ կը պարտինք վաննք : Կենթադրեմ որ ատհմային քաջութիւնն է որ դպրոցին և ժամանակին ազդեցութեան տակ բողբոջեց և սակայն ի՞նչ ահագին զարգացում սպասելի էր եթէ մեր մայրերը փոխանակ փափուկ մեծցնելու իրենց զաւակները , փոխանակ իրենց ամբողջ հոգածութիւնը սահմանափակելու անհրաժեշտ պնակ մը պատրաստելու իրենց զաւակին , և կամ զիչերը լաւ պատասպարելու զանոնք որպէս զի չի մսին , մայր

երր , կըսեմ , իրենց պարտքը լիովին կատարէին սիրել գիտնային : Գաւառ-Սրբաշիր

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Սիւլվէն , 25 նոյ

Գաղաքիս մէջ կոյսեղներ կը պակսին . այս պատճառաւ ամէն մարդ ստիպուած է տան աղտոտ ջուրերը կամ հեռու տեղ թափել տալ կամ պարտէզին մէջ փոս փորելով հոն լիցնել : Տեղւոյս թաղական խորհուրդի տնտեսագետին տունը կից կը գտնուի եկեղեցիի շրջափակին : Այս տան աղտոտ ջուրերը պարտկուելու դժուարութեան մատնուած էին : Ճար մը մտածելու էր այս անպատեհութեան : Տիրաւոր տնտեսագետը , գործնական մարդ , վերջապէս կը գտնուէր այդ ճարը : Ծակ մը բանալ կուտայ եկեղեցիի պատին մէջէն ու խորովակ մը կը հաստատէ հոն . յետոյ տնային անմաքուր ջուրի հոսանքը կը սկսի այդ խորովակէն վազել եկեղեցիի շրջափակը : Մեր տնտեսագետը այս եղանակով կուզէ պայծառացնել մեր եկեղեցին , որուն ագարակի երեւոյթ մըն ալ տուած է մէկ քանի հընդհանուր սնուցանելով անոր բակին մէջ :

Բայց այս աղտոտ ջուրի աղբիւրը , որով կուտուի եկեղեցիին բակը , և հոն ապրող հնգկուսակները պատճառ պիտի ըլլան թաղային երկպառակութիւններու : Վերջապէս ժողովուրդը չուզեր որ իր միակ աղօթատեղին ատանկ անհաճօյ վիճակի մը վերածուի : Նախորդ թաղական խորհուրդի կուսակիցներուն մէջ խլրառման սկսած է արդէն , որ պիտի շարունակուի և տակնուվրայութեան մը յանդի ցորչափ տնտեսագետական աղբիւրն հոսի ու հնգկուսակները կտկտան Ստուժոյ տաճարին մօտ :

Եւ հետեւանք գիտէք ինչ կը լրացնէ : Առաջ գալիք խաղաղութեան հաշտութիւնը կը խաղաղարի և ազգային մանկտիւն կը մնայ երեսի վրայ :

Ահա թէ ինչպէս աղբիւր մը և հնգկուսակներ պատճառ կը լրան որ դատարարութեան կենսական գործը բայքայի :

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Պուրկազի վարժարանին մէջ պաշտօնավարութեան միջոցին աշակերտաց և պատուաւոր ուղղայիւններու նպատաներով մի գուժար գոյացած էր յօգուտ տեղւոյն վարժարանի գրադարանին : Այդ գումարէն միացած 8 1/2 նաբուլէնը մուրհակու մը իմ ձեռամբ , յանձնուած է տեղւոյն պատուաւոր վաճառականներէն Տիրաւոր Եթով :

Պուրկազէն մեկնած և պաշտօն

նէս հրաժարած լինելով՝ զրադարանի հաշիւները և մուրհակը յանձնած և մտեղոյն թաղական խորհուրդին , հետեւաբար , ինչպէս որ իմ մի քանի նամակներովս , և այս անգամ ալ հրապարակու կը փութամ յայտնել թէ՛

Տեղւոյն թաղական խորհուրդը իրաւունք ունի , և իր պարտականութիւնն է գանձել այդ ստակը և իր նպատակին գործածել :

Թէ անձնագէտ հաճութիւնս տուած եմ արդէն , և պէտք եղածը գրած եմ մի քանի անգամներ , հետեւաբար ոչ մի հաշիւ և խնդիր չունիմ այս գործի առթիւ :

Այլ և այլ տարաձայնութեանց և թիւրիմացութեանց տեղի չտալու համար ներկայս կը հրատարակեմ ի լուր ամէնուն :

Մ. ԳԵՆՏԻՆԵԱՆ

Ռուսնուգ . 28 նոյ . 97

ԲԱՅ ՆԱՍՏԱԿ

Հայ ժողովուրդին

Սիրելի հայրենակիցներ , ժամանակէ մը ի վեր գրէթէ ամբողջ հայ ժողովուրդը համոզում գոյացուցած է որ հայկական հորջի գերագոյն շահեր կը պահանջեն յեղափոխական կուսակցութեանց Միտքիւնը :

Մենք ժամանակին անձամբ տեսանք և համոզուեցանք թէ՛ որոնք են որ դիմախնդրու տակ կուզեն ժողովուրդը խաբել և արդեւք հանգիստնալ Միտքեան : Ուստի մեր սրբազան պարտականութիւն կատարելու համար ամէն ինչ մանրամասնօրէն ամփոփեցինք «Գիւմուկաշուրներ» անունով գրքոյկի մը մէջ :

Կամփոխէս բոլորովին անկախ պատճառներով , մեր գրքոյկի հրատարակութիւն քիչ մը ուշացաւ . այժմ մամուլ տակ է և քիչ ատենէն լոյս պիտի տեսնէ :

«Գիւմուկաշուրներ»ը (որ ձրի կը տարածուի) ունենալ փափաքողներ կրնան գիմել մեր հասցէին :

Յարութիւն Կ. Ճանկիւղեան

Աղկաթաղարիտ , 2 Գիւլտ . 97

A. Djandulian

Poste Restante

Alexandria

ԿՈՐՍՈՒՄՆԵՐ

Յակուր թէլլաւան անուն 60 տարեկան միջահասակ ծերունի մը 14 ամիս առաջ վառնաւն Ռուսնուգ մեկնած էր , և ատեն մը հիւանդացած ըլլալով տեղւոյն հիւանդանոցն ապաստանած էր : Յիշեալին զաւակը՝ որ վառնա կը գտնուի , 8—10 ամիսներէ ի վեր հօրմէն ոչ նամակ եւ ոչ լուր ստած ըլլալով , կը գիմէ Իրաւունքի յարգող ընթերցողաց խնդրելով որ՝ ով որ լուր մը ունի յիշեալ ծերունիի մասին հաճի երկաղղիւ մը իմացնել խմբագրութեան :

—Վառն Գաղանձեան անուն 14—15 տարեկան պատանի մը Ռուսնուգի գթութեան քոյրերուն (Ֆրանսացի) քովէն օգոստոս ամսոյ մէջ հեռացած ու անկէջ ի վեր երեւան չէ ելած : Ով որ իր մասին տեղեկութիւն ունի , հաճի գրել Տ. Միլքոն Գաղանձեանի , վառնա , Պալթաճըլար չուկա , թիւ 749 :

Ի Լ Ա Ն

Սիւստրէնին ճիվար քէօլէրինտէ պուլընան ապօնէլէրիմիզին էքսէրիսի պու կիւնէ գատար պօրճըրընը էօտէմէմիշ օլտըղըրընտան , քէնտիլէրինէ պիր սուհուլէթ օլմաղ իչիւն՝ կազէթամըրն ապօնէ պէտէլլէրինի Սիւստրէտէ Տիրա Կարապետ Ուզունեանէ պիւլա թէլէիսի կէօնտէրմէլէրինի բէճա իտէրիզ :

Պուլտան էվլէլ պիր չօղ տէֆալար իսթար իթմիշ օլտըղըմըլ իւզրէ , կազէթամըրն պէտէլի բէշին էօտէմէք լաղըմ իքէն՝ սէնէի հալիլէնին օնիլինճի ալընա գատէմ պաամաղտա պուլընտըղըմըլ խիլաֆընտա օլարաղ , պիր չօղար պու կիւնէ գատար պօրճըրընը իյֆա իթմէմէլէրի իլէ կազէթամըրն թէրաղըրնա մանի օլմուշ վէ պիլի սըղընթըյա սէվզ իթմիշ օլտըղըրընտան , օլ գէվաթըն տէրաղապ պօրճըրընը եօլլամալար վէ իսթիլէրի իլէ կազէթալա տէրճ իթմէյէ պիլի մէճպուր իթմէմէլէրինի բէճա վէ թէքար իսթար էլլէրիզ :

ԱԳՏԸ ՍՈՒԼՀ

Թաւն կազէթաւընա դեկտ . 4 թարիլիլ Սթանպուլտան քէշիտէ օլընան պիր թէլէկրաֆնամէտէ տէնիլիօրքի թիւրքիա իլէ Եուլնանիսթան արասընտաքի մուհաէտէի գաթիլէի սուլհիլէ իլէ թաւաֆէյն մէմալիքի մէկանընտա թիճարէթ վէ սէյրի սէֆալինին էվլէլէրի կիպի սէրպէսթէճէ ճէր . հանընա միլթէալըզ օլան ալըրճա պիր բօթթօզ պու կիւն էօլլէն տէն սօնրա իմզա իտիլմիշ տիր , պիր թիճարէթ մուհաէտէի գաթիլիլէրինին ազալ իչիւն իքի սէնէլիք պիր մէօհլէթ թային օլըն . մըշ վէ պու մէօհլէթ զարֆընտա թարաֆէյնճէ իթիլաֆըլ էֆքեար հոսըլ օլմաուրըլ թաղտիրտէ տէվլէթի օսմանիլէնին պու պապաէ իսթէտիլի կիպի հարէքէթ էլլէմէսի գարարկիր օլմուշ տըր . թիւրքիանըն Եուլնանիսթան գօն . սօլսալարը իլէ մէմուրէյն սաիրէի սիյասիլէսի հէման մահալի մէմուրիլիլէրինէ ալիմէթ իտէճէքլէր :

Մուհաէտէի գաթիլիլին ազալ իչիւն ճէրիան իտէն միւլէքէրաթ հազըրնտա ալընան թաֆալիլթ բէք ազ տըր . զիրա կէրէք տիւլլէլի մուհաղզամա սէֆիլիլէրի , կէրէք թարաֆէյն մուրախալարը օլընան միւլաքէրաթտան հիչքիմ սէյէ մալիւմաթ վէրմէմիլլէր տիր . պու սէպէպաւն օլ պապաէ պու հուրա կէլէն իլիւլայէթէ տօղրու նաղարը իլէ պաղըլմամալարը տըր , պիւնաէն ուլէյն թաֆալիլթա կիլիլմէքսիլին չէօլլէ տէնիլէ պիլիլէր . քի՛ էլլիլէրին թէրթիլլէքէրտէսի օլան լահիլի իպլիտալիլի սուլհիլէրին միւլտէրէճաթընա թէմուլ իլէ մուվաֆըլ օլարաղ գալէմէ ալընմըշ տըր , Պուլտան պաշտա մուգատտէմաթը սուլիհիլէրին պէշիլինճի մատտէսիլիտէ պէ

յան իտիւնն այրընա պիր մուգա-
վելէնամէ տախի թաղնիմ գըլըն-
մըլ տըր : Պու մուգավելէնամէնին
հանաի միւզաքէրէնտէ թարա-
ֆէյն մուրախալորը պէօյիւք
միւլքիւթա կիրիֆիթար օլմուշ-
լար ըտը : չիւնքի թապալըգ վէ
էսքի ահտնամէլէր իմթիյալարը
վէ միւճրիւլէրի իմթիւրտա իթ-
մէք վէ սինօրլար իւզէրինտէ հայ-
տուտըլըն մէննի կիպի էհէմմի-
յէթլի մէսէլէլէրի հալլ իտէն պիր
մուգավելէնամէ հապգընտա գօ-
լալըլըլէ իթթիֆապ հասըլ օլմա-
մըլ ըտը : վէ նիհայէթ պու մէ-
սէլէլէր տախի հալլ օլընապիւմիշ
տիր , լաքին սուրէթի թէսվիյէ-
նին նէտէն իպարէթ պուլընտըլը
հէնուլ թէմամէն մալիւմ տէկիլ
տիր :

ՄԱԲԵԹՈՆԻԱՍԱ ԻԽԹԻԼԱԼ

Քէօսթէնտիւտէն նոյմ. 23 թա-
րիւլի Սօֆիա կաղէթալորընտա
քէշիտէ օլընան թէլէկրաֆլար Գօ-
չանա գալապընտան (թիւրքիւ)
ֆիրար իտէն 100-150 պուլկար-
լարըն բէվայէթի միւսհիշէսինի
հազմագտա իտիւլէր , մէքըլըր բէ-
վայէթի էհօրէ , Մաքէթնիտա
պաղը գաղալարըն պուլկար բէօյ-
լէրինտէ թիւրք հիւքիւմէթի սի-
լահլար պուլմուշ օլուպ , պու սէ-
պէպտէն աքքէրլէր վէ պաշըպօ-
ղուզլար պիր գաշ գաղալարը մու-
հասէրէ ալթընա ալմըլ վէ պուլ-
կար էհալի իւզէրինէ էնվաի մէ-
ղալիմ իճրա իթմիշլէր տիր :

Պուլկար կաղէթալարըն պու-
նէշրիաթը իւզէրինէ , Սօֆիա
պուլկարն օսմանը Պուլկարիսթան
գօմիսէրի Պապը Ալիյէ վէ Գօսօ-
վա վիլայէթինէ թէլէկրաֆլար չէ-
քիպ իսթիֆալարը հալ իթմիշ վէ
ալթըլ օլտըլը ճէվապա նաղարէն ,
Սօֆիա կաղէթալարըն վէլվէլէսի
պի էսաս օլտըլըն պիտիւրմէքտէ
վէ եալընըլ էէնիճէ քէօյիւնտէ
պիր միւսլիմանլէ վալիտէսինի գաթլ
իթմիշ օլան , պուլկարլարըն թա-
հարրիսինտէ Պուլկարիտաքի Մա-
քէթնիտա գօմիսէրինէ էվվէլէ
սուրէթի իսաֆիյէտէ իտիւլ իթ-
միշ օլտըլը սիլահ վէ էշիտի միւ-
ղիւրէ իսանլէրինտէ վէ 500 գա-
տար գաբաղը բուս թիւֆէնկի
վէ պիր չօգ բէվօլլէր վէ ճէպ-
հանէ վէ տինամիթ վէ սայիրէ
պուլընմըլ վէ էլտէ իտիւլիշ վէ
Քէօսթէնտիւտէ ֆիրար իթմիշ օլա-
լար էշիտաք միւղիւրէ օլտըլը վէ
միւթէճապիւրլէրտէն էլտէ իտիւլէն-
լէրին հէր հիւքիւմէթին եաբտըլը
կիպի ուսուլ վէ լիւզիւմի վէշհիլէ
էրքեանը աքքէրիէյէ թէսլիմ գը-
լընտըլը պիտիւրիւմիշ տիր :

Նիմ բէսմի Միթ պուլկար կա-
ղիթաք տախի , մէքըլըր ֆիրա-
րիւլէրին չըգարմըլ օլտըլը չայէ-
տթըն թէքըլիպ իտէրէք , իշի

բէք էհէմիլէթիսիլ կէօսթէրմիշ վէ
խուսուլէթի չախսիյէտէն թէվէլ-
լիւս իտէն վէ սիյասէթէն էհէմ-
միլէթի օլմայիտի պիր հատիսէ օլ-
տըլընը եալմըլ տըր :

— Մէնպաի մէվսուգէտէն ալընան
հապաթիսաթա կէօրէ , էտիւրնէ-
տէ տախի 2 պուլկար հօճալար վէ
պէշ գաղալար իսթիւլիւճը գօմի-
թէսինէ մէնսուպ օլմագ չիւքհէսի
իլէ բօլիսիտան տէրտէսթ օլը-
նուպ , թէվգըլֆհանէյէ կէօթիւր-
րիւլէլէրի էնսալընտա թիւրք է-
հալիսի անլէր իւզէրլէրինէ հիւ-
ճիւմ իթմիշ վէ զապթիյէլէրին
կէօղիւ էօնիւնտէ անլէրի գաթլ
էլլէմիշ տիր : Քէզա շէհրի մէք-
րիւրտէ պուլընտան պուլար կէնճ-
լէրի 17 տէն 30 հաշընա գատար
թահթը թէվգըլֆա ալընմըլտար
տըր :

Կ Ի Ր Ի Տ

Պու հաֆիթա զարֆընտա վի-
րուս իտէն թէլէկրաֆլար եհնի-
տէն տախին հալի քէսպի տէհ-
շէթ իթմիշ օլտըլըն պիտիւրմիշ-
լէր տիր :

Բուս ալըլար Քիսամօ գաղէ-
սինտէ պուլկարն թիւրք աքքէր-
լէրի իւզէրինէ ալթէլ իթմիշլէր ,
պուլկար տախի մուգապէլէ իտէ-
րէք պիր սաաթ գատար գապկա
տէվալ իթմիշլէր :

Քէզա Գանտիա ալըլարը գօ-
յուն սիւրիւլէրինի սիւրմէք իս-
թէմիշլէր իտէ տէ կէրի չէքիւմէկէ
մէհպուր օլմուշլար տըր :

Ասլաղիւլըն ուսըլարտան 1,000
քիշի՝ պիր բուսմըն թիւրքլէր թա-
րաֆընտան գաթլ օլընմըլ օլմուսը
սէպէպլէ ինթիգամ ալմագ իշիւն
բէրիվօլաքի նաճ քէօյի մուհասէ-
րէ իտիպ , թիւրքլէր իլէ սուրէթի
չէտիտէտէ սաաթ օնա գատար
միւստտէմէ վուղու պուլմուշ վէ
պիր չօգ թէլէֆիյաթ օլմուշ տըր :

— Կիրիտ իսլամլարընա իտէն
թէճէմիլ իտէն վէ Սուլթանըն
րիյասէթի ալթընտա պուլկարն
գօմիսիօն պու կիւնէ գատար
500,000 գրուշ թէճէմիլ իթմիշ
տիր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԵ

Պիր ուֆագ հարպ վաբօրը իլէ
գաբիթան իհսանըն գօմանտաք
ալթընտա Արնափուտ բէյիւլէրին-
տէն ալթը քիշի Սթանպուլա կէ-
թիւրիւմիշ տիր : Քէզա Բիլալ պէ-
յին տախի Սթանպուլա վաալը օլ-
մուսը թէլէկրաֆի հապաթիսաթըն-
տան տըր :

Սէլանիքտէն Նաէ Զրաէ Բրէսէ
վէրիլէն պիր թէլէկրաֆի Օսմանիյէ ,
Օրհանիյէ վէ Մանսուրա նաճ
թիւրք հարպ վաբօրլարըն իտիւրի

բաշանըն զիրի գօմանտաքնտա
Սէլանիք սէվսիլինէ եաղըն կէլ-
միշ օլտըլարըն վէ պու սէպէպլէ
օլ ճիվար իսլամլարըն ֆէվգէլառէ
մէսէրթէթտէ պուլկուստըլլարընը
պիտիւրմիշ տիր :

Լըմէնիլէր գըրկընլարը էսնա-
սընտա տիւվէլի էճնէպի թապաա-
լարընա իրաա օլընան զարալլարըն
թապմինի իշիւն պէօյիւք վէ քիւ-
չիւք տէվէլէլէրին Սթանպուլ էլ-
չիլէրի եհնիտէն Պապը Ալիյէ միւ-
րաճաաթ իթմիշլէր տիր :

Սթանպուլտան Տէյլի Գրօնիքլէ
վէրիլէն պիր թէլէկրաֆի տէմիշ
տիր քի , էկէր ինկիլիլ վէ ֆրան-
սըլ տէվէլէլէրի Ջէյլթուսնա գօն-
սօլուլար թային իթմէլլէր իտէ՝
օրտաաքի իսիսթիյանըլար թիւրք-
լէրտէն վէ քիւրտլէրտէն մուհա-
սէլէ օլընմըլ օլտըլլարընտան պիր
քիշի գալմամագ իւզլէր թէլէֆ օ-
լընաճաղար տըր :

Խարիճիյէ նաղըրը միւսթէշարը
Արթին բաշայա ֆարիստէն թէհ-
տիտամիլ պիր մէքթուպ կէլմիշ
տիր , մէքըլըր մէքթուպ Սթան-
պուլ Լըմէնի գօմիթէսի թարաֆըն-
տան իմլալտնմըլ օլուպ , գօմիթէ-
սին լաղլը իշիւն բաշաի միւշա-
րիլէհի իթթիսաղ իթթիկի թէ-
տապիւրտէն տօլալը թէքտիր իտէ-
րէք , մէքթուպ շու եօլտա նի-
հայէթ վէրիւմիշ տիր «պիլ տիւշ-
մանլարըմըլ մահվ իտէպիլէճէ-
կիլ» :

Նոյմ. 28 Սթանպուլ
Լըմէնի գօմիթէսի Բաթրիգէ
վէ պաղը զէվաթա թէհտիտաթը
մէքթուպար հաղմըլ օլտըլընա
տալիք զուհուրա կէլէն չայէթ
էսասքըլ տըր : Եօրթուլարա միւ-
թէսատիւֆ կիւնլէրտէ գօմիթէնին
նիւմայիլթ վէ իսթիլլ չըգար-
մագ թէրթիպինտէ պուլընտըլը
սէօլլէնմէքտէ իսէտէ , ինանլըմայօր-
գաննիսթա կէօրէ պու չայէթար
էհալիինի վիհնինի իշղալ իթմէք
վէ գօմիթէնին լաղլը մագսէտի
իլէ Արթին բաշանըն հէկէնի Ժը-
նէվէ կէօնտէրիւմիշ օլտըլընտան
անըն պու թէշէպպիւսինի սէմէ-
րէսիլ պըրաղմագ էֆքիւրընտան
տօլալը օլաճագ տըր :

Մէրսինտէ վէ Ստանտա 30
էրմէնի թէվգըլֆ օլուսուպ , պու-
լարտան տէօրտի բաբաղ ըմըլ :

Սըրպ վիւքէլա բէյիսի Մ. Եօր-
կէվիլ Սթանպուլտան մուֆտէքէթ
իթմէգտէն էվվէլ՝ Սըրպիա վէ
Թիւրքիա պէյինտէ իթթիֆագ
մուհսէտէսի թանգիւմ իթմէք ի-
շիւն չալըմըլ իսէտէ , Պապը Ա-
լի Պալգան հիւքիւմէթլէրինտէն
հալընըլ պիրիսի իլէ միւթթէֆիգ
օլմագ մինսաիպ կէօրմէյուպ , պու
մէմայիքին հալը հաղըրտա իպգա-

սը իշիւն ումու Պալգան հիւքիւ-
մէթլէրի իլէ իթթիֆագտա պու-
լընագ իշիւն արգու կէօսթէրմիշ
տիր :

ՉԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 3 Դեկտեմբեր

Պաղտալ

Վալիօն , լիպրա 47-53 , հէքթօլ-
8.75-9.20 ֆրանք

Արապա , լիպրա 47-55 հէքթօլ-
8-11 ֆրանք

Արապ

Լիպրա 38-41 , հէքթօլ 4.40-5
ֆրանք

Ֆառուշեա

100 օգգաալ 19-24 ֆրանք՝ մալա
կէօրէ

Մարք

Գուրու լիպրա 57-58, ֆր. 5.80-6.20

Նարօլէսն 20,70 ֆր. հիսապը իլէ
կիւնտէ 8-10 վալիօն վէ 40-50
արապա պուլտալ , 5-6 արապա
արապ , 7-8 արապա ֆասուրիտ
վէ 30-40 արապա մըսըր կէլ-
մէքտէ տիր :

ՏՕՔԹ. Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

14 տարի քաղաքապետական
և կառավարական պաշտօններ վա-
րելէ ետքը Պուլկարիոյ մէջ , հաս-
տատած է իր բնակութիւնը Վառնա
կրորդ թաղ , թիւ 310 , Տօքթ.
կալապօվի տունը , քաղաքապե-
տական պարտէզի դէմը , և կը
դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդու-
թիւններ , մասնաւորապէս ներքին ,
կանանց , տղայոց և ծննդական
գործարանաց : Հիւանդ կընդունի
իր տունը ամէն օր եւրոպական
ժամը 9էն 12 և 3էն 5 :

Ա Ջ Դ

Կը ծանուցանեմ Ֆիլիպէի ըն-
թեքակէր հայ երիտասարդու-
թեան որ մեր տան մէջ անհատա-
կան ձեռնարկով հաստատած եմ
մի ընթերցարան որ բաց է չո-
րեքշաբթի երեկոյնի ժամը 7 1/2էն
մինչև 11 և կիրակի օրեր ժամը
1էն մինչև 3 1/2 : Կընդունուին
բազմաթիւ թերթեր , հայերէն ,
ֆրանսերէն և պուլկարերէն : Մուտ-
քը ձեր է :

ԳՐԻԳՈՐ ԹԻԹԻՆԻԱՆ

Ի Լ Ա Ն

Ֆիլիպէտէ Ալաճա ճամբուէ քեան
Միսիա Մըմֆօրտուն թահթը ի-
տարէսինտէ պուլկարն Ամէրիգան
գըղլար մէքթէպինտէ իւլուճը
միւսթէլիֆէ իլէ ինկիլիլ , ֆրան-
սըլ , պուլկար , էրմէնի վէ ալման
լիսանլարը թէտրիս էտիլմէքտէ օ-
լուպ միւգթէտիր մուալիմ իսթիլ-
տամ օլուսմագտա տըր . սէնէվի
ֆիլաթը իւլ (3) նափօլէօն տըր :